

Kunnanhallitus 74 § 25.2.2013

24 § LAUSUNTOPYYNTÖ KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Osana kuntauudistusta hallitus käynnisti syksyllä 2011 hallitusohjelman mukaisen koko maan kattavan selvityksen kullekin alueelle tarkoituksenmukaisesta kunta- ja palvelurakenteesta. Kunnallishallinnon rakenne-työryhmän selvitys Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne valmistui helmikuussa 2012.

Valtiovarainministeriö asetti helmikuussa 2012 kuntarakennelakia valmistelevan työryhmän, jonka tehtävänä oli seurata ja arvioida kunta- ja palvelurakenneselvityksestä saatavaa palautetta ja sen pohjalta laatia tarkennettu esitys uudistuksen kriteereistä ja toteuttamistavoista. Lisäksi työryhmän tuli valmistella luonnos hallituksen esityksestä kuntauudistusta ohjaavaksi rakennelaksi.

Nyt kyseessä oleva kuntarakennelakiluonnos on valmisteltu hallituksen 5.5.2012 linjausten pohjalta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä kuntajakolakia, ja samalla lain nimike muutettaisiin sen sisältöä paremmin kuvaavaksi kuntarakennelaksi. Lakiin lisättäisiin säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista ja niistä poikkeamisesta sekä muutettaisiin kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministerityöryhmä on linjannut palvelurakennemuutoksen jatkoa 15.11.2012. Näitä linjauksia koskeva muistio on tämän lausuntopyynnön liitteenä.

Valtiovarainministeriö pyytää kunnalta lausuntoa oheisesta luonnoksesta yleisesti sekä erityisesti seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista (ml. poikkeuspäätöksistä) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä
- esityksen sisällöstä määrärajoista ja menettelyistä
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta
- yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 7.3.2013 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

Kuntarakennelakiluonnos on liitteenä nro 74.1.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet	Lautakunta	Kh	Kv
---------------------------------------	------------	----	----

Luonnos lausunnoksi on liitteenä nro 74.2.

Ehdotus: Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto antaa kuntarakennemuutoksesta liitteen nro 74.2 mukaisen lausunnon.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 24 §

Ehdotus: Valtuusto antaa kuntarakennemuutoksesta liitteen nro 74.2 mukaisen lausunnon.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Otteen pöytäkirjasta todistaa oikeaksi

Jämijärven kunta

Pöytäkirjantarkastaja

Keskusarkistointilinja

[Handwritten signature]
5.3.2013

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet	Lautakunta	Kh	Kv
---------------------------------------	------------	----	----

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Viite Lausuntopyyntö 22.11.2012

JÄMIJÄRVEN KUNNAN LAUSUNTO KUNTARAKENNELUONNOKSESTA

1. Selvitysvelvollisuudesta, selvityspereusteista (ml. poikkeuspereusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä.

Jämsän kunta oli aloitteellinen ja kutsui kaikki Pohjois-Satakunnan kunnat ja Luoteis-Pirkanmaan kunnista Parkanon ja Ikaalisten kaupungit ja Kihniön kunnan yhteiseen palaveriin keväällä 2009 tavoitteena muodostaa vahva peruskunta maakuntarajojen reuna-alueelle.

Useiden neuvottelujen jälkeen lopullisen kuntaliitosselvityksen tekivät Parkano-Kankaanpää-Jämsä. Selvitys valmistui kesällä 2011. Selvityksen pohjalta jatkettiin neuvotteluja ja kaikki kolme kuntaa olivat valmiita tekemään kuntaliitospäätöksen maaliskuussa 2012.

Ennen käsittelyä tuli kuitenkin julki Kunnallishallinnon rakennetyöryhmän selvitys, jonka selvitysaluekartoissa ei oltu huomioitu Parkano-Kankaanpää-Jämsä kuntaliitosselvitystä, vaikka kuntaministeri oli näin luvannutkin.

Tämä aiheutti sen, että loppusuoralla ollut hanke kariutui.

Tällä hetkellä on mahdotonta ottaa kantaa uuden selvitystyön käynnistämiseen, koska sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen perusteista ja etenemisestä ei ole riittävästi faktatietoa.

Maakuntarajat eivät kuitenkaan saa olla jatkossa järkevien selvityshankkeiden esteenä.

2. Esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä

Edellisestä kuntaliitosselvityksestä saatujen kokemusten mukaan aikataulu ei ole mahdollinen.

Selvitystyön käynnistyminen on mahdollista aikaisintaan vuoden 2014 aikana ja uudet rakenteet voidaan aloittaa aikaisintaan v. 2017.

3. Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta

Nykyinen järjestelmä on hyvä ja se on kunnallisen itsehallinnon periaatteen mukainen. Poikkeuksena voisi olla tilanne, jossa ns. kriisikunnan valtuusto haluaa kuntarakenteen muutosta, mutta mikään kunta ei ole halukas tekemään kuntaliitosta ko. kunnan kanssa. Tällaisessa tilanteessa valtioneuvostolla voisi olla toimivaltaa tilanteen ratkaisemiseksi.

Samalla kriisikunnan alijäämä tulisi huomioida valtion taholta siten, ettei sillä olisi taloudellisia vaikutuksia yhdistyneen kunnan talouteen.

4. Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä

Yhdistymisavustukset ovat tarpeen, koska liitosvaiheessa syntyy kertaluonteisia suuria kustannuksia mm. tietojärjestelmien yhteensovittamisesta, koulutuksesta ja palkkojen harmonisoinnista.

Yhdistämisavustus ei saa olla kuitenkaan kuntaliitoksen keskeinen päämäärä.

Yhdistymisavustusten määrät ovat muuten kohdallaan, mutta talousperusteen täyttävän kunnan mukaan määräytyvä lisäosa on liian pieni.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Linjaukset ovat epäselviä ja painottuvat liikaa terveydenhuoltoon.

Esitetyt asukaslukurajat eivät perustu mihinkään, vaan ovat keinotekoisia eikä niille ole esitetty riittäviä taloudellisia ja toiminnallisia perusteita.

6. Lopuksi yleistä uudistuksista

Vireillä olevissa kuntien toimintaa säätelevissä uudistuksissa on painotettu aivan liikaa rakenteita, vaikka asioita tulisi tarkastella järkevän palvelutuotannon kautta. Ei ole yhtä mallia tai muottia joka sopii kaikkialle Suomeen. Suomessa on paljon pieniä peruskuntia joiden asukaskohtaiset konsernilainat ovat vertailussa alhaisia ja niiden liittäminen velkaisiin keskuskuntiin ei ole järkevää.

Valtion ja kuntien välisen tehtäväjaon uudelleen tarkastelu ja siihen liittyvä oikeudenmukainen rahoitusmalli toisi paremman ratkaisun pitkällä tähtäyksellä kuin köyhien kuntien yhteen liittäminen "isoksi köyhäksi".

Tavoitteena tuntuukin olevan määräysvallan siirtäminen kauas nykyisiltä peruskunnilta ja tietyllä aikavälillä pienten kuntien liittäminen maakuntakeskuksiin.

Tämän suuntainen kehitys ei ole Suomen edun mukaista, koska se tulee johtamaan maaseudun lopulliseen autioitumiseen.

JÄMIJÄRVEN KUNTA

Matti Leppihalme
valtuuston puheenjohtaja

Anneli Kujansuu
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Esa Ala-Karvia
kunnanjohtaja